

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Iure Ac Potestate Romanorvm Pontificvm,
Imperatorvm, Regum ac Episcoporum**

Alvarez Guerrero, Alfonso

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 A 2069

De dispensatione sanctissimorum Episcoporum. cap. xvii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63477](#)

quo casu, ut ex verbis Domini supra inductis, est manifestum, videlicet pro bono statu vniuersalis ecclesiae, vicarius Christi habet plenitudinem potestatis, cui competit dicta prouisio. ¶ Sed Papa à nullo iudicari potest, ut in c. 16 nemo, c. aliorum, & c. cuncta per mundum. ix. quæst. iiij. & & c. electionem. lxxvij. distin. cum similibus: & vide tex. in c. oues. & c. nos. ij. quæst. vij. & sic Papa est supra concilium, ut est communis sententia doctissimorum virorum, & ego eam sequor, tanquam piam & sanctam, quia oportet tollere schismata.

Notate bene omnia contenta in toto isto capitulo, quia magna, & ardua sunt, & quasi fundamentum torius iuris nostri, non ita alibi tacta per iuris consultos, licet aliqui insensati multa vaniloqua contra sacrum imperium moliri conati sint. Tota schola Pontificia, & Cæsarea communiter in hoc concordare videtur. sed modernorum ingenia adeo depravata sunt, ut semper suscitent diuisionem inter utrumque gladium. Et concludendo dico, quod si ei narrare vellem facultatem, & supremam dignitatem, & excellentiam sanctæ Apostolicæ sedis, ante diem clauso componet vesper olympo. Nec mihi si mille linguae sint, oraque mille, ferrea vox, &c. minimam partem earum attingere possem. Omnia tamen in toto isto libro, & specialiter in isto capitulo contenta submittimus sub correctione sanctæ matris Romanae ecclesiae, & sub correctione sacri summi Romani Pontificis.

DE DISPENSATIONE SANCTIS- simorum Episcoporum. Cap. XVII.

S V M M A R I V M.

- 1 Dispensatio quid sit, & unde dicta.
- 2 In quibus casibus Episcopus dispensare potest.
- 3 Etiam in die Dominico solus Papa ordinare potest.
- 4 Vtrum ab Episcopo excommunicato possint ordinari clerici in sacra.
- 5 Qui per annum, & ultra stetit in excommunicatione, officio suo priuari debet.

6 Cl.

- 6 Clericus falsarius deponi debet.
- 7 Prohibetur Episcopus ad sacros ordines clericum literarum signorum promouere.
- 8 Cardinalis Legatus nunquid capientem ipsum Cardinalem absoluere posset.
- 9 Coniuges an per religionis ingressum se separari possint.
- 10 Ei, qui matrem occiderit, quae pena imponenda sit, tam de iure canonico, quam ciuiili.
- 11 Prohibitus edere carnes an possit edere oua, et caseum, seu lac.
- 12 Apellatione carnis nunquid veniat lardum.
- 13 Monachus factus Episcopus non subiaceat regule monachali.
- 14 Monialis an vinum bibere possit: item et de clero.
- 15 Qui primus fuerit, qui in Italiam vinum adduxit, et aquam vino permiscuit, remissiuem.
- 16 Ebrietas fons est vitiorum omnium.
- 17 In quibus casibus Episcopus dispensare non potest, remissiuem.
- 18 In quo casu solus Papa, et quatuor Principales Patriarchae dispensant.
- 19 Episcoporum privilegia quae sunt.

Dispensatio est quedam relaxatio facta à iure causa cognita ab eo, qui habet ius dispensandi. Et dispensatio est diuersa pensare; nam multa debet dispensator considerare pro iustificanda dispensatione, ut dicunt doctri. quando de dispensatione loquuntur: nam dispensatio sine causa iusta dissipatio est; & ex tali iniusta dispensatione ius vulneratur. Et de dispensatione sanctissimorum Episcoporum vide Panor. & Ioannem Andream in c. dilectus de temporibus ordinan. ¶ Et nota, quod in 2 omnibus casibus potest Episcopus dispensare, quos ponit Specul. in tit. de offi. legati, & in tit. de dispensatione. s. nūc de Episcoporum dispensatione.

Et primo dispensat Episcopus cum ordinato extra tempora statuta à iure. c. consultationis. & ibi doct. de tempore ordin. maximè ex speciali mandato Papæ secundum quosdam, e. c. cum quidam. cod. titu. Sed alij contra secundum

Spe.

Spe.eod.tit.§.nunc ostendendum, versi. liij. vbi etiam dicit, † solum Papam posse ultra statuta tempora ordinare, etiam diebus dominicis, vel similib. per c.j. de temp. ordi. & c. de eo. Et si alius hoc fecerit, Papa solus dispensat cum ordinato, & cum ordinante per capit. cum ordinante; per c. cum quidam, eodem titul. & argumen.c. cum dilectus, eod. tit. Item si iam ordinatus extra tempora statuta ab alio, quam à Papa, vel aliter illicite, celebret ante dispensationem obtentam; solus Papa cum eo dispensat secundū Spe.ibi, cum illo, qui extra quatuor. vbi vide omnino.

Secundo dispensat, ut quis habeat plura beneficia curta, quando in dispensatione consideratur utilitas, & necessitas ecclesiæ, vel persona ipsius; non aut si considerantur merita, vel fauor, seu excellentia personæ; quia tunc solus Papa dispensat, ita dicit Spe. post multas op. in tit. de dispen. §. videndum, vers. sed nunquid Episcopus: vbi etiam subdit in versi. sed nunquid poterit, quod potest Episcopus dispensare ad habendum unum beneficiū duplex, & aliud simplex.

Tertio dispensat Episcopus cum ordinatis ab alieno Episcopo, inconsulto, vel contempto proprio Episcopo. de offi. archi. c. significasti. lxxj. dist. c.j. ij. & iij. vbi vide ix. q. ij. c. Lugdunensis. & tenet Spec. in d. §. nunc de Episcoporum, versi. iij.

Quarto dispensat cum ordinatis non scienter ab Episcopo excommunicato, c. fin. de ordi. ab Episcopo. qui Episc. re. non si scienter, secundum glo. ibi per c.j. in fin. cod. tit. & c. ordinationes. ix. q. j. † Ex quo not. quod Episcopus excommunicatus potest clericos ordinare in sacris, etiam si sit extra gremium ecclesiæ, sicut hereticus. ix. q. j. ab excommunicatis. & c. ordinationes. & dixi supra proxima quæst. Non tamen potest excommunicare alios Episcopos excommunicatus; quia cum sit extra ecclesiam, non potest alium ejcere de ecclesia, xxij. quæst. j. audiuius, & glo. not. in d. c. fin. & ibi docto.

Quinto dispensat cum ordinatis ignoranter ab Episcopo, qui renunciauit Episcopali dignitat. c. j. de ordi. n. ab Episcopo, qui Episcopat. renunc. & ibi vide omnino.

Qui

Quid si renunciauit Episcopatu[m] tantum, vel Episcopatu[m]
tui. i. loco, & dignitati simul? & tenet Specul. vbi supra,
versic. v.

Sexto dispensat, vt duo eligantur ad vnam præbendam.
no. in c. tuæ, de præben. & ibi glo. & docto. & Spec. vbi supra,
versi. vij. Sed an, & quando vna præbenda diuidi pos-
sit, & quomodo; & an de vna fieri possint dueæ, vel de dua-
bus vna; vide glo. ord. & doct. in d. c. tuæ. quæ glos. etiam
ponit, an parochia vna diuidatur in duas; vide ibi, & in c.
præcipimus. xvij. q. j. & x. q. iij. vniuersitate conse. dist. j. c. om-
nes. & in c. ad audientiam, de elec[t]. & ibi docto.

Septimo dispensat cum clero per Episcopum suspen-
so ab officio, & beneficio propter crimen usurpæ. c. præter-
ea, de usu. & tenet Spec. vbi supra versi. vij.

Octavo dispensat cum adultero, & in alijs minoribus
criminibus, c. at si clerici. s. de adult. de iudi. xxvij. dist. c.
firmitatis. & Spec. vbi supra, versi. viij. & plenius in c. ex te-
nore, de tempo. ordin.

Nono cum pugnante in duello. c. j. de corpo. viti. & c. j.
de cler. pug. in duel. quod verum est dummodo mors, vel
mutilatio non sequatur. xxvij. q. viij. c. his, à quibus, & Spe.
vbi supra, versi. vij. vbi etiam dicit, & tunc posse Episcopum
in beneficio dispensare, per c. ij. eodem tit. l. distinct. c. stu-
deat, ad fin.

Decimo dispensat in multum enormi, & notorio cri-
mine. no. in c. j. de corp. viti. & arg. in c. ij. de apost. Item
& in capitalibus occultis. l. dist. c. eis. & plenius in d. c. ex
tenore, de temp. ordin. & ibi per glo. & in Spec. vbi supra,
versi. x. Sed plenius loquitur Spec. cod. tit. s. qualiter, ver-
sic. hoc quoque notandum. vbi vide omnino.

Vndeциmo cum alienigena instituto in ecclesia per eū,
qui instituere non poterat. de cler. pereg. c. fin. & ibi doct.
& Spec. vbi supra, versi. xij.

Duodecimo cum diacono, qui diaconum vulnerauit,
& matrimonium de facto contraxit; quia peracta prius pœ-
nitentia, cum eo dispensat Episcopus, vt posit in presby-
terum ordinari. d. c. j. qui cler. vel vo. & tenet Spec. vbi sup-
ra, versi. xij. & ibi vide per Ioan. And. in addit.

D*e*:

Decimotertio dispensat cum monacho, & cum canonico regulari, ut possint in ecclesia seculari ministrare divina. xvij. q. i. c. doctos. & c. exauthoritate. j. q. viij. §. nisi. Sed quando possit monachus, vel canonicus regularis prefici ecclesiae seculari, vide in c. ij. & in c. quod Dei, de statu monach. vbi per glo. ordi. & docto. in Spec. vbi supra, versi. xv. & in §. sunt quoque, versi. x. de cap. mo. c. ex parte, & c. ad audienciam.

Decimoquarto dispensat Episcopus cum eo, qui excommunicatus recipit beneficium, de cle. excom. mini. c. postulatis, in prin. & ibi per Inno. & Io. And. in ij. glo. Quod est verum, nisi fuerit excommunicatus per Papam ob contemptum sedis Apostolicæ. c. bonæ, de æta. & qualita. vbi dicitur tali excommunicato non posse beneficium conferri. & ibi per glo. & doct. Idem in suspenso secundum glo. quæ etiam dicit, cum eo non posse Episcopum dispensare, quod etiam tenet Specu. vbi supra, versi. xvij. Quinetiam dicit d. gl. non posse suspensum tractare spiritualia, vt ibi, sicut nec excommunicatus; alias debet deponi, per c. visitatis, de dol. & contu. † Nec omitto, quod excommunicatus, qui per annum, & ultra stetit in excommunicatione, debet officio suo priuari. xj. q. iij. c. rursus, secundum glo. no. in d. c. cum bona. que omnia bene nota.

Decimoquinto cum clero per saltum promoto. c. j. de cler. per saltum promo. iij. distin. c. j. & Specul. vbi supra, versi. xvij.

Decimosexto cum non ordinato ministrante scilicet ad beneficium, & vt post biennium, vel triennium in ordine suscepto ministret, non vt ad superiorem promovetur, c. ij. & ibi not. de cler non ordin. min. Et praedicta in Spe. vbi supra, ver. xvij. vbi vide, quia omnia dicit. Et quod is, qui caret ordinibus sacris, irregularis est, si diuinum exercet officium. Et idem dicitur de eo, qui habent unum ordinem se in maiori exerceat: quia cum talibus foliis Papa dispensat, vt tolleretur in ordine suo ad superiores ascendens. xj. quæst. iij. c. paruulis. xxv. quæst. iij. c. sic decet. Sed Specu. ibi resert quosdam voluisse, quod etiam Episcopus dispenset, argum. not. in c. j. & ij. de cle. excom.

mi. & ibi per glo. Ioan. And. & doct. Vide etiam not. in c. at
si clerici, de iud.

Decimo septimo disp̄sat Episcopus cum diacono Mis-
sam celebrante, scilicet peracta p̄nitentia, ut beneficium
retineat, & etiam, ut post biennium, vel triennium exer-
ceat officium diaconatus; non v̄t ad sacerdotium promō-
ueatur, ad quod solus Papa dispensat, not. in c. j. & ij. de
cler. excom. mi. & ibi glo. Ioan. And. & doct. & Specu. vbi
supra, versi. xix.

Decimo octavo dispensat in commutatione pr̄benda-
rum, & personarum, c. quādūm, de re. permū. & ibi per
Ioan. And. & doct. & glo. in Clem. j. eodem tit. & Spec. vbi
supra, versi. xxj.

Decimonono cum eo, qui bigamum ordinavit, de bi-
ga. c. j. & tenet Specu. vbi supra, versi. xxij.

Vicesimo cum eo, qui irregulares promovit. Spec. ibi-
dem. Inno. & Ioan. And. in d. dilectus, de Episc. ord.

Vicesimoprimo cum falsario, scilicet ut vel carceret
eum, vel ad Papam remittat, xix. distinct. c. in memoriam,
& Specu. vbi supra, versi. xxij. + Et nota, quod si certum
est, clericum esse falsarium, debet deponi l. distinct. c. si
Episcopus, & in c. in falsariorum, de cri. fal. tenet gl. in d. c.
memoriam. vbi etiam ponit glo. ordi. quor, & quibus mo-
dis dici possit charta falsa.

Vicesimosecundo in dispensatione ordinum ecclesias-
ticorum, quorum Episcopus est praeordinator, xxj. dist.
c. cleros. xxv. distinct. c. j. xxij. distinct. c. tales. Specu. vbi
supra, versi. xxij.

Vicesimotertio, ut clericus concubinarius finita p̄ni-
tentia promoueatur, xxij. distinct. c. firmatas; nisi fuerit
per sententiā damnatus, vel infamis de ipso ordine, c. que-
sum. Spec. vbi supra, versi. xxvj. & g. iuxta, versi. in suspen-
sis autem.

Vicesimquarto cum idiota promoto, ut remaneat, &
non deponatur, sed doceatur, x. quest. j. c. placuit, x. xvij.
distinct. c. nullus, & c. sedulo. Quod verum, nisi sit omni-
no illiteratus. Spec. eodem g. versi. prohibetur. Non temē
dispensat, ut illiteratus promoueatur, l. distinct. c. non con-

I
figat.

fidat. & Spec. vbi supra, versi. xxvij. &c in d. g. iuxta, versic.
contrahitur; ibi, item illiterati. Quod bene notent Epis-
copi, vt cogant clericos illiteratos addiscere literas: sed
melius facient, si eos non promoueant, xxxvj. distinc. c.
7 illiteratos: † vbi Episcopus prohibetur ad ordines sacros
promouere clericum literarum ignarum, cum talis non
sit aptus diuinis officijs; quinetiam ignoratio mater cun-
ctorum errorum maximè in sacerdotibus Dei vitanda est:
quia docendi officium suscepereunt in populo Dei: Sacer-
dotes enim legere sacras scripturas admonentur, Paulo
dicente ad Timotheum: Attende lectioni, exhortationi,
& doctrinæ. Sciant ergo sacerdotes scripturas sacras, & ci-
nones; & omne opus eorum in prædicatione, & doctrinæ
consultat, atque edificant cunctos tam fidei sciëtia, quam
operum disciplina; text. est not. xxxvij. dist. c. quæ ipsi
vbi leguntur, quæ sint sacerdotibus necessaria ad sciendū.
Et quæ oporteat scire eum, qui Episcopus est ordinandus
vide ean. dist. c. omnes psallentes: & diximus supra in titu-
de scientia Episcopi.

Vicesimoquinto dispensat Episcopus in pœnitentijs
imponendis, xlvi. dist. c. licet: & per totum, xxvj. q. vij. o-
tempora, & eum rex. allegant: quod tu intellige scilicet
cum ratione, & modestia, alias non, de pœnit. dist. v. c. fa-
fas, xxvij. q. iiiij. c. si is, qui: adeo quod potest Episcopus mi-
tigare canones pœnitentiales, xxvj. q. vij. c. tempora, di-
pœn. distin. j. c. pœnæ, & c. verbum Dei, & c. medicinam,
c. mensuram, & c. iudex. Item debet pœnitentiam ponde-
rare, de conse. distin. iiij. de pœnitentibus, de pœ. & re. c. fa-
gnificauit, & c. quæsitum; nisi ei à canone prohibeatur
xxvij. q. vlt. c. pessimam. Item tenet Specu. vbi supra, veri
xxvij. vbi etiam subdit, & in versi. prohibetur: quod no-
potest Episcopus dispensare ad promouendum pœnitentia-
res, li. dist. c. ex pœnitentibus, c. confirmandum, & c. no-
confidat, lxj. dist. c. sacerdotibus, versi. proferens, argu-
contra. xxix. distinct. presbyter, & c. quæsitum, de pœni-
re. sed dic, vt ibi per docto. His adde congruenter cau-
specialiter reseruatos Episcopo in pœnitentijs, quos po-
nit gloating. in c. ij. de pœn. & re. in vj. videlicet absolue-

excommunicati maiori excommunicatione, quod non licet simplici sacerdoti, c. nuper, de sententia excomm. Item in blasphematore Dei, & sanctorum publico, c. nullus, eodem tit. Item in sortilegio, eodem tit. c. iij. Item in commutatione voti, c. j. de voto. Item in dispositione male ablatorum incertorum, vel certorum, si non extant hi, quibus restitutio fieri debet, de iudi. c. cum sint. Item circa matrimonium contractum clam, vel contra interdictum ecclesiae. Item in omni publico crimine enormi. Item in oppressione filiorum. Item in homicidio. Item in falso testimonio. Item in falso instrumento. Item in perjurio. Item in incestu. Item in corruptione monialium. Item in coeunte cum brutis, secundum d. gl. quam no. & ibi per doct. in singulis. ¶ Sed hic insurgit dubium, nunquid possit Cardinalis legatus absoluere capientem ipsum Cardinalem. & dic breuiter, quod sic, etiam in non mortis articulo: quia licet quis suspectus iudex videatur ad uicem in iuriam propriam, xxij. quæst. j. c. j. iij. q. v. quia suspecti, l. j. C. ne quis in sua causa, cum sim. tamen quia excommunicatus non potest absolui, nisi petat solutionem, xj. quæst. iij. c. plerunque, & c. cum aliquis; de eo, qui duxit in matrimonium. c. significasti: pro quo facit etiam illud Dantis Algerij. Absoluere non si puo, chi non si pente, petendo se absoluere a legato, quem cœpit, vel capi fecit, videtur in eum, tanquam in iudicem competentem, consentire, & suspicio cessat, de re iudi. c. inter, cum simil. Et ita concludit Ioan. And. in addit. Spe. in tit. de legato. §. nunc dicimus, versi. sed queritur, utrum legatus. Et sic intelligitur rex. in d. c. felicis, & in c. si quis fraudente, xvij. quæst. iiiij. Et intellige, predicta procedere, quando Cardinalis captus est legatus: alias enim non potest absoluere, cum careat iurisdictione; & sic ad Papam recurrentem esset per absolutionem, praterquam in articulo mortis: & sic loquitur d. c. felicis. Et quia dixi non posse absolui, qui non petit, dic idem probari in c. quod quidam, de pœn. & rem. Sed potest quis quandoque inuitus, & impoenitens absolui, puta testis, ut testimonium dicat in causa, ne principale negotium retardetur, c. veniens, in fin. & ibi glos. But:

& docto. de testi. il.ij. & ibi lo. de Imo. & no. in c. ab excommunicato, de rescrip. & Philip. de Fran. in c. ad hec, de apel. Tunc tamen remanet vinculum peccati, licet tollatur vinculum excommunicationis secundū doct. per c. quod quidam, de pœnitentia. & remissio. quod est verum, & nondum.

Vicesimo sexto dispensat Episcopus cū homicida in beneficio tantum, ne mendicet, c. studeat, l. distinct. c. ij. de cler. pug. in duel. & Spe. vbi supra, versi. xl, vbi secus dicit, quō ad officium, l. dist. c. miror.

Vicesimo septimo cum seruo promoto, si velit eum redimere, liij. distinct. c. generaliter, & Specu. vbi supra, versi. xlj.

Vicesimo octavo cum seruo monasterij, ut promouetur, liij. distinct. c. multos, de ser. non ord. de famulis, & eo. & tenet Spe. vbi supra, versi. xlj.

Vicesimo nono cum assumpto de sua dioceſi in Episcopum, ut remaneat in primo beneficio, si nō admittatur ad Episcopatum, ad quem fuit promotus, xcij. distinct. si qui Episcopus. & Spec. versi. xljj.

Tricesimo cum hæretico conuerso, l. distinct. c. presbyteros, qui. de hæret. c. ad abolendam, de consec. distinct. iij. c. ego Berengarius. & Spec. versi. xlv.

Tricesimo primo cum schismatico, l. distinct. c. ut constitueretur. & Spec. versi. xlvi.

Tricesimo secundo dispensat Episcopus cum raptori, quo ad viaticum ei concedendum, de rap. c. super eo. s. vero. prædonibus enim dispensatione communicamus. xxij. q. ij. l.ane. & tenet Spec. versi. xlviij.

Tricesimo tertio, ut recipiatur ex causa minor procura, quam solita sit, v. q. ij. c. relatum; & c. felicis, de censib. in vj. & Spec. versi. xlviij.

Tricesimo quarto in minoratione tertiae, vel quartæ decimarum ex caula. v. quæst. ij. priscis, & c. viuo, xij. quæst. ij. cap. fin. & Spec. versi. xlxi. & plenius versi. lxxij.

Tricesimo quinto in executione sententiae differenda. xij. q. iiij. c. cum apud. & Spe. versi. l.

Tricesimo sexto cum sortilego clericō, qui pro furto
repe

reperiendo ad astrolabij inspectionem recurrit, qui de iure per annum celebrare non debet. de sortil. c. ex tuarum, xxvj. q. v. e. contra idolorum, & c. peruenit. & Spe. versi. ij.

Tricesimo septimo cum clero post quatuordecim annos, & non ante; vel si patiatur defectum in scientia, dum tamen non sit minus rudit; vel etiam in ordinibus, dum tamen sit in minoribus, & in breui possit promoueri in sacros. Et dic, quo ad regimen ecclesie parochialis, seu plebis, vel quo ad dignitates, de electio. c. dudum, de aetate, & qualit. c. præterea. & c. indecorum, & plenius per Io. An. post Spe. in addi. Spe. vbi supra, versi. iiij. vbi vide omnino. & in c. j. de aeta. & qualit. in vj.

Tricesimo octavo cum eo, qui beneficium renuntiat, vt sibi victimum concedat in eo, argum. xvij. q. j. quamuis, de renun. ad supplicationem, etiam si ob culpam remoueatur, secundum Spe. in versi. lijj.

Tricesimonono cum eo, qui petit cessionem, scilicet vt vel cedat, vel remaneat, de renun. c. j. c. admonet, & c. quidam. & Spe. versi. lv.

Quadragesimo, quod monachus in minoribus constitutus fiat Abbas, de aeta. & qualita. c. tuam, & in Spe. versi. lvj. vbi omnino vide Ioan. Andr. in additio. dum refert antiquitatem.

Quadragesimoprimo cum illis debet Episcopus dispēfare, quos sine titulo dispensatiuè promovit ad sacros ordines, vt victimum habeant, de aeta. & quali. c. accepimus, de praebend. c. cum secundum, c. non liceat, & e. Episcopus. & Spe. versi. lvij.

Quadragesimosecundo cum sacerdote extraneo, vt occulte celebret, si literas, vel testes non habet facientes fidem de sua ordinatione, de cler. pereg. c. fin. ad fin. lxxj. per totum, lxxij. distinct. per totum. & Spe. versi. lix.

Quadragesimotertio, quod prælatus faciat perpetuum vicariū, de offi. vica. & ad hoc quia prælatus debet in propria persona seruire in beneficio, quod ei datur propter officium, lxxj. dist. eos. c. primice. & c. sequen. & in Spec. vers. lx. & vers. clx.

Quadragesimoquarto, quod prælati inferiores possint
I 3 suos

suos subditos excommunicare, de offi.or. c.si sacerdos, & c.cum ab ecclesiarum: quia de iure communi non possent id facere, secundum Ioan. de Deo, in c. cum fatis, de offi. Archi.&c. Archidiaconus, cod. tit. de foro compet. c. cum contingat: nisi de consuetudine; licet possint ex causa interdicere diuinum officium, & ecclesiastica sacramenta, d.c.si sacerdos, ij.q.j.c.nemo, & Spe.vers.lxj.

Quadragesimoquinto dispensat Episcopus cum clero percuatore, c.j.de cle. percus. vide ibi per docto. & not. xlv.dist.in summa, xlvj.dist.c. seditionarios, j. quæst. viij. si quis omnem. & Spe.vers.lxij.

Quadragesimosexto cum rectoribus ad synodum non non venientibus, de maio. & obed. super eo. possunt enim puniri nisi veniant, xviii. distinct. c. de eulogis, & c. pen. & Spe.vers.lxiii.

Quadragesimoseptimo, ut sine vitio fiat transactio super decimis. de transact. c. statuimus, de re. permis. c.j. & ij. Idem & in beneficio, c. de cætero, de transact. & Spec. vbi supra, vers.lxiiij.

Quadragesimooctavo debet Episcopus dispensare cuclericu deposito, ne laico iudici tradatur, c. cum non ad homine, de iudi. quia semper in eo remanet character, & vivere debet clericaliter, l.dist.c.accedens, lxxxj. distinct. c. dictum. ideo vero reordinatur, si restituatur, xj. q. iii. Episcopus. & Spe. vbi supra, vers.lxv. & dicetur infra u[m]ateria degradationis.

Quadragesimonono, ut contumax non sit contumax de offi. deleg. c. consuluit, de dolo, & contu. c.j.ij. cum dilecti, & c. cum olim, v.q.ij. præsentii. & Spe.vers.lxvj. & dicetur infra.

Quinquagesimo potest Episcopus ex causa ante sententiâ sequestrare fructus, de sequest. c. pe. & fi. licet sequestrio sit regulariter interdicta. C. de prohi. sequest. l.j. & Spe. vers.lxvij.

Quinquagesimoprimo cum suspecto de crimen p[ro] condemnet, de præsump. c. literas, de dolo, & contu. c. c. dilecti. & Spe. vers.lxvij.

Quinquagesimosecundo, quod vir, & uxor separatis viuunt

viuant, ne deterius inter eos contingat, c. tua nos, de iure
iur. licet contra dicatur xxvij q. ij. si vir. & vxor. & Specu-
versi. lxix. Quod est verum, si vierque volent castitatem ob-
seruare; alias alterum cogit Episcopus ad alterum redire
per vinculum excommunicationis, d. c. tua nos. quinimo
posset vxor propriâ authoritate redire ad virum, nec expes-
care tenetur authoritatem Epilcopi, secundum glo. in d.
c. tua nos. quod nota. ¶ Adde, quod non possunt coniu-
ges se separare, etiam ut ad religionem transeant, nisi Epi-
scopus præstet assensum, nec soluit matrimonium alte-
ro volente religionem ingredi, si alter dissentiat, d. c. si
vir. vbi gl. & doct. verum dicunt, nisi alter postea ratificet
ingressum alterius, arg. xxxij. q. v. t. mulier. quod nota.

Quinquagesimo tertio potest Episcopus cogere cleri-
cum, vel monachum ratione iuramenti esse loco obfidū,
de iure iur. c. ex rescripto. & Spe. vbi sup. versi. lxx. Et nota,
posse clericū, vel monachum obfides dari per eorum supe-
riorem, d. c. ex rescripto, & c. vt pridē, per gl. xxij. q. viij.

Quinquagesimoquarto, si prælatus diffidit de iure suo,
potest rem, quam ecclesia possideret, dimittere, secundum
quoddā, ar. c. bonæ, il. ij. de postu. præla. in ver. quod si con-
tradicentibus. vbi vide omnino. & Spe. versi. lxxj.

Quinquagesimoquinto dispensat Episcopus in corre-
ctione morum, & in dispensatione rerum ecclesiasticarum
duce ratione, xij. q. j. c. præcipimus, xvij. q. j. non autem sine
ratione, & iustitia, xij. q. iiij. quomodo, & c. illud, & c. plex-
runq., xij. cognouimus, x. q. iiij. quia cognouimus. & Spe.
vbi supra, versi. lxxij.

Quinquagesimosexto cum sura rei ecclesiastice, ut sibi
pena mitigeretur, xij. q. ij. c. firmitatis, xiiij. q. vj. c. fr̄es, l.
dist. si quis presbyter, xvii. q. iiij. si forte: & quod post per-
actam penitentiam, vel partem eius possit ad sacros ordini-
nes promoueri, c. h. de sur. & Spe. versi. lxxij.

Quinquagesimoprimo, ut seruus ecclesiæ benemeris-
tus cum peculio manumittatur, xij. q. ij. si quos, de seruis,
& c. cum redemptor. & Spe. versi. lxxij.

Quinquagesimo octavo, quod res ecclesiæ tempore cha-
ristie vendantur pro eleemosyna pauperū, & pro redem-
ptione

ptione captiuorum, x. q. ij. c. ij. xiij. q. ij. c. auarum, & c. glo-
ria, c. sacrorum, & seq. & Spe. versi. lxxv.

Quinquagesimo nono cum ecclesia parochiali, vel sa-
cerdore eius rectore dimitendo ei quartum decimorum
sibi debitam, c. de quarta, de prascrip. xij. q. ij. Episcopus si-
teriam, x. q. iij. relatum, & Spe. vbi supra, versi. l. xvij. vbi
etiam dicit, idem esse & in alijs iuribus spiritualibus, seu
Episcopalibus per c. pastoralem, de donatio. & ibi dicerur.
Et quod per loan. And. in ea. cum venerabilem, de censib.
in glo. ij. in nouel. Quod intell. ge cum consensu capituli,
non aliter. de his, quae sunt à pra. la. & c. nouit, & tenet, v.
bi supra.

Sexagesimo, si pater e. hereditato filio instituerit eccl-
esiā, potest Episcopus restituere filio hereditatem, xij. q.
ij. si quis irascitur. & Spe. vbi supra, versi. lxxvij. vbi etiam
dicit, idein si pater credidit se non habiturum filios, & ec-
clesia contulit bona sua, vsufructu sibi retento, & postea
sibi filius nascatur, xvij. q. iij. quicunque.

Sexagesimo primo, ut suspensus, in quo signa penitu-
dinis apparuerunt, apud ecclesiā sepeliatur, xij. q. iij.
ij. quicunq.; secus si fuerit in penitentis, xxiiij. q. v. placuit,
secundum Spe. vbi supra, versi. lxxvij.

Sexagesimo secundo, quod sacerdos in causa ciuili re-
simonum ferat, xij. q. ij. quanquam. & Spec. vbi supra,
versi. lxxix. & alias infra dicerur.

Sexagesimo tertio, secundum quosdam in iuramento
metu extorto, secundum Spec. versi. lxxx. Et plenius tit. de
leg. s. nunc ostendendum, versi. xxiiij. vbi vide omnino.

Sexagesimo quarto, quod una ecclesia ex causa faciat al-
teri ecclesiā partem de decimis, & primijs, xvij. q. j. c. de-
cimas, s. quod autem dicitur, & c. statuimus. secundum
Spe. versi. lxxxj. vide glo. in Clem. constitutus, de rel. do.

Sexagesimo quinto, quod conferat decimas monasterio
patronus male detentas à laicis, in quarum possessione no-
erat ecclesia, xvij. q. j. c. fin. de his, quae sunt à pr. lat. c. cum
apostolica. & Spe. versi. lxxxij.

Sexagesimo sexto, ut presentatus ab Episcopo patrono
ecclesiā admittatur sine examinatione. Spec. versi. lxxxij.
vbi

vbi dicit præsumi pro eo

Sexagesimo septimo, vt Abbas conferat inuestitutam
in ecclesijs per eum sibi collatis, xvij. quæst. ij. viis. & Spe-
cul. versi. lxxxij.

Sexagesimo octavo, vt ecclesia det clericis ad vitam eorum
desuis possessionibus, xvij. quæst. iiiij. c. clerici, & c. si Epis-
copus, xij. q. ij. c. lepe. & Spe. versi. lxxvij. vbi etiam dicit,
quod eriam Episcopus de possessionibus ecclesiæ sue dat
servitoribus suis ad vitam eorum, & de proprijs in perpe-
tuum, xvij. quæst. vj. c. illud quia & successor eos alere te-
netur, xij. quæst. ij. hæc huius. & Specu. ibidem, & alias
infra dicetur.

Sexagesimonono dispensat Episcopus in pœna pro im-
munitate ecclesiæ violatæ, xvij. q. iiiij. si quis contumax,
ar. xij. q. iiiij. de viro. Spe. versi. lxxxvj.

Septuagesimo cum monasterijs in tributis sibi dandis,
xvij. q. ij. c. Eleutherius. & Spe. versi. lxxxvij.

Septuagesimoprimo cum clero suo, vt possit ad alterius
Episcopatum electus transire, xix. q. ij. dic à contrario
sensu, lxxij. dist. per totum.

Septuagesimosecundo cum monachis, vt habere pos-
sint cellulas intra claustrum, xvij. q. ij. c. de monachis, c.
cellulas, & c. nullus. quod etiam potest Abbas facere cum
benemeritis, xx. q. vlt. c. fin. & Spe. versi. xc.

Septuagesimotertio in tempore velandi virgines, de
temp. or. c. fin. & Spe. versi. lxxxj. & glo. or. in d. c. fi. vbi ple-
nus; alias non nisi ex causa, præterquam in certis festiui-
tibus, xx. q. de votis. Spe. ibidem.

Septuagesimoquarto potest Episcopus mitigare pœna
secundum modum canonum, xxij. q. iij. c. forte, de pœ-
nitent. dist. vj.. c. j. in f. de offi. leg. c. nih. & Spe. versi. xcij.

Septuagesimoquinto dissimulando, vel correctionem
dilatando ex causa, xxij. quæst. ij. c. non potest. & Spec.
versi. xciii.

Septuagesimosexto parcendo testi, ne personaliter pu-
niatur, xxij. q. v. c. i. ad fin. & Spe. versi. xciii.

Septuagesimoseptimo releuando excommunicatio-
nem, ne plus debito negotiū principale detur, de except.

I. 5. c. Apo-

c. Apostolice, de testi. c. veniens, in vj. sed secus in interdicto loci, c. presenti, de sent. excom. in vj. Intellige, quod in interdicto loci non potest, secundum Ioan. An. in addi. Spe. versi. xcvi.

Et nota ex predictis, quod ne probatio pereat, possunt absolui testes excommunicati, d. c. veniens, in si. & ibi glo. & docto. quod verum est, si fuerunt excommunicati post appellationem, alias secus, secundum d. gl. quae etiam dicunt verum esse, si aliter veritas probari non posset; alias secus, ut ibi; vt dixi supra, vers. xxv. vbi vide, & adde hec dicta, & nota perpetuo.

Septuagesimo octavo dispensat in modica iniuria, si injurians ex sententia sit infamis, de re iud. c. curate, ij. q. iiiij. notandum. & Spe. versi. xcviij.

Septuagesimonono potest dispensat in Episcopus deferre friuolæ appellationi propter scandalum evitandum, de appellat. c. constitutus, ij. q. viij. appellatione pendente. Quod de iure facere non tenetur; immo si desert, punitur in xx. lib. argenti, ij. q. vij. s. sunt etiam quoque, versi. si quis etiam. & Spe. versi. xcviij.

Octuagesimo cum clericis concubinarijs, de coha. cleri. & mu. c. clericos, & c. vestra: nisi irregulares effecti sint. & Spe. vbi supra, versi. xcix. & eodem tit. s. iuxta, versi. in suspensis:

Octuagesimoprimito cum clericis non residentibus in ecclesia, de cle. non resid. c. ex parte, c. tua, & c. fin. Spe. vbi supra, versi. c.

Octuagesimosecundo cum duobus in discordia electis, vt unus habeat dignitatem, alter vero aliquid ultra solitum, c. nisi, de praebend. lxj. distinct. c. Hosius, xij. quæsi. j. illa. & in Spe. versi. cij.

Octuagesimotertio, vt aliqui campanas habeant, de privileg. c. patentibus. & Spe. versi. cij.

Octuagesimoquarto, vt ex una praebenda siant duæ ex causa, c. vacante, c. maioribus, & c. dilecto, de praeben. ij. q. iiiij. c. fin. & Spe. versi. cij.

Octuagesimoquinto, vt Capellæ vniantur pro augm. monto praebendarum, cap. exposuisti, de praebend. & Spe.

Specul. versicu. ciiij. vbi vide.

Octuagesimo sexto, quod ex iusta causa clerici peregrini in sua diocesi recipiantur, & sine literis commendatitij, celebrent, c. ad decorum, de institu. c. fin, de cler. pereg. de conse. dist. j. vnicuiq;, & c. clericos, alias e contra, lxxij. dist. c. j. & ij. Spe. vers. cv. & vers. lxxxix.

Octuagesimo septimo potest dispensatiue ratisicare gesta praedecessoris, licet in ualida propter defectum consensus capituli, c. cum vos, & c. Apostolicæ, de his, quæ sunt à præla. & Spe. vers. cv.

Octuagesimo octavo potest ex causa retinere fructus beneficij vacantis, c. j. ad fin. vt eccl. benefi. & Spe. vers. cvij. quod multoties faciunt prælati, & Papa, forte potius obavaritiam, quam ob aliam causam. Sed vide ibi per Ioan. And. in nouel. super vlt. colum. & quod not. in Clem. si vna, de re. eccl. non alien.

Octuagesimonono potest Episcopus dare monasterijs priuilegia exemptionis, c. cum olim, & c. ex ore, de priuile. xvij. q. j. peruenit. Spe. verl. cvij.

Nonagesimo potest Capellas concedere monachis, c. pastoralis, de dona, & Spe. vers. cx.

Nonagesimoprimo dispensat Episcopus breuiado poenitentiam deecem annorum sacrilego, qui contraxit matrimonium cum moniali, xxvij. quest. j. cap. virginem. & Spe. versi. cx.

Nonagesimosecundo cū frequenter nubentibus, xxxj. q. j. c. de his, cum glo. & Spe. vers. cxij.

Nonagesimotertio, vt adultera ponatur in monasterio, quam vir nolit recipere, xxxij. quest. j. c. de Benedicto. Adulteros vero potest excommunicare, xxxij. q. v. c. præceptum. & Spe. versi. cxij.

Nonagesimoquarto potest Episcopus separare maleficiatos post triennium, xxij. q. j. c. si per sortiarias, de frigi. & malef. c. fin. & alias plenius infra dicetur.

Nonagesimoquinto in mitigando poenam matricide, xxxij. q. ij. latore, & in Spe. vers. cxv. quod intellige t de poena juris canonici, quest. c. flet per annum ante portam ecclesie, nec intus ingrediatur, post annum iutret, sed nō com-

muni-

municet, nisi post triennium; quo fitio per septem annos oblationes faciat: qui bus temporibus carnē non edat, & vinum non bibat, nisi diebus Dominicis, atque festiis, & à pascha usque ad pentecosten. Item semper vadae pedestre, & arma non portet, nisi contra Saracenos, & ieiunet tribus diebus per hebdomadam, ab uxore non separatur, ne fornicationem committat; corporis Christi participes fiat ante mortem per tres annos, d.c. latrone, de quibus potest Episcopus relaxare ex causa, ut ibi in fin. Quod nota, quia secundum glo. ibi potest Episcopus diminuere penitentiam iniunctam a Papa, & ibi probatur: sed illud est ideo, quia Papa ibi permittit expresse; alias fecus esset, ut supra diximus. Sed vide plenius in Spe. de lega §. nunc ostendendum, versi. xxvii. & ibi Ioan. And. in addit. l. dist. accedens. De iure tamen ciuili diuersa est pena contra matricidam inducta, scilicet ut insutus culeo cum cane, & gallo gallinaceo, viperā, & simia in mare, vel in fluuium prouiciatur. insit. de publ. iud. §. alia demonstratio. Pena vero occidentis vxorem, de iure canonico statuta ponitur, xxxiii. q. ii. c. admonere: sed de iure ciuili ponitur in l. i. ff. de parrici. Bart. in l. cum pater. ff. cod. tit. & instit. versi. supradicto. Idem dicitur de occidente sponsam, secundum Bart. in d. l. cum pater; quia appellatione vxoris & sponsa continetur, ut ibi. Quod est verum etiā in materia successionis. l. non sine, & ibi Bald. C. de bonis, que liberi. ubi Barro. dicit esse verum etiam ex interpretatione extensua. Et facit, quia sponsi coniuges dicuntur, xxvii. q. ii. c. coniuges, & c. coniux: alias sponsus pro genero intelligitur, ead. q. & cau. c. egressus. quod nota pro statutis. Sed altius homicida voluntarius semper, i. horis debitis iacere debet ad ianuam templi, & communione carere usq; ad finem vite. Pro casu vero occidens, quinque annis penitentio debet, i. dist. c. eos vero, & c. si quis voluntarie.

Et quia supra dixi matricidam debere elu carnium carere, vel abstinere; † quaro incidenter, an prohibitus edere carnes, possit edere oua, & caseum, seu lac? Respondeo quod non; quia ouum dicitur caro liquida, & lac dicitur sanguis colore mutato, glo. est sing. in d. c. admonere, versi. car-

carnem. Ideo ieiunans à carne non debet comedere oua, vel caseum, seu lac, iiiii. distinct. c. denique. Contra probatur, lxxxii. distinct. c. presbyter, ibi, sine carne, iuncta glo. in verbo, sanguine, ut intelligatur posse recreari cum lardo, lacte, & ouis, qui non potest edere carnes, & infra dicitur. Item ieiunantes à carne non possunt edere pisces magnos, sed paruos ad saturitatem, ut ibi: hoc tamen non servat usus.

† Quid de lardo, nunquid veniat appellatione carnis? 12
Respon. non, in materia, de qua loquimur: quia prohibitus edere carnem, potest edere sagimen, scilicet lardum, secundum glos. in d. c. admonere, & probatur in d. c. presbyter. lxxxii. distinct. vbi iuncta glo. in verbo, sagimen, dicitur, quod quando licet comedere oua, & lac, licet comedere lardum, seu sagimen, quamvis prohibita sit comedere carnis: ut ibi dicitur in presbytero deprehenso in fornicatione, cuius pena ponitur in d. c. presbyter. Nec praetereo, quod tex. not. in l. i. C. deero. mil. anno. lib. xii. ponit lardum, & carnem tanquam diuersa; & sic videtur probare lardum non esse carnem. Et ideo Ioan. de Imo. dicitur in quaestione de facto, quod vendens lardum die festi, uo non punitur pena statuti punitentis venditorem carnium. Sed Ludo. Rom. tenebat contrarium, & respondebat ad d. l. j. quod loquitur ibi text. de carne veruecina, & non de carne simpliciter: ideo lardum ponitur ibi tanquam species separata, scilicet à carne veruecina, non à carne simpliciter: sed statutum loquebatur simpliciter de carne, igitur &c. & ita retulit in scol. do. meus Bar. Coepo. qui tunc scholaris do. Ioan. de Imo. interfuit allegationibus eorum in quaest de facto. Ego pro nunc approbo op. Ludo. quæ etiam domino meo placebat.

Redeo nunc ad materiam dispensationis, & dico, quod etiam Episcopus dispensat cum solenniter pœnitente, scilicet cum incestuoso in matrimonio contrahendo, xxxij. q. ij. si quis cum duabus, & c. in adolescentia, & c. antiqui, Spe. vbi supra, versi. cxvj.

Nonagesimo sexto cum eo, qui per errorem cogivit errorem fuit uxoris, xxxvij. q. ij. in lectu. & Spe. ver. c. vij.

No.

Nonagesimo octavo dispensat cum incestuoso simili
eiter, de eo, quicog. consan. vxoris suæ, c. ex literis, xxxv.
q. iiij. c. de incestuosis, ad fin. & q. viij. c. de gradibus, & c.
hæc salubriter, ad fin. & in c. incestuosi. & Spe. vbi sup.

Nonagesimo octavo, vt qui separatur ab uxore propter
consanguinitatis impedimentum, possit cum alia contra-
here, xxxv. q. vj. ab isto die. & Spe. vbi supra.

Nonagesimono nono dispensat contra sententiam, quæ
transiuit in rem iudicatam, ead. q. h. j. de in integr. rest. c. ex
literis; & Spe. vers. cxvij.

100. Cum raptoribus mulierum, vt euadant pœnam
legalem, & acta pœnitentia contrahant cum raptis, xxxvj.
q. ij. c. tria, de rapto. c. j. & Spe. vers. cxix.

101. Super statu ecclesiarum, vt eas faciat numero pau-
tiores, si plures sunt, vel etiam minores numero, si neque-
ant de proprijs fructibus sustentari, de conse. dist. j. c. om-
nes basilice. & Spe. vers. cxx.

102. Quod numerus Canonorum minuatur, vel au-
geatur, de constitu. ex parte. à contrario sensu, de verbor.
signi. c. fin. de instit. c. j. & ij. de concess. præben. c. ex parte.
& Spe. in d. vers.

103. Quod nouus personatus fiat in ecclesia, de consue-
cum olim, & ibid. Spe.

104. Quod Missa cantetur in oratorijs, de conse. dist. j.
c. concedimus, c. clericus, & c. si quis. & Spe. vers. cxxj.

105. Cum presbytero, qui sub uno canone duas Missas
celebrauit, de conse. dist. j. c. relatum, & c. comperimus,
& in Spe. vbi supra, vers. cxxij.

Ex quo nota, quod non est permisum sacerdoti dicere
plures Missas, & in una tantum corpus Christi assumere,
d. c. relatum. Item nec in una Missa potest corpus Christi
assumere dimisso sanguine, d. c. comperimus.

106. Dispensat Episcopus in mitigando pœnam sacer-
dotis, cuius negligentia mures roserint eucharistiam: quo
casu pœnitentiam xl. diebus agere debet, vel si tota, vel eius
pars perdita sit, quo casu trigesinta diebus pœnitere debet,
de conse. distinct. ij. qui bene: & ibi Spe. vers. cxxij. Sive
rō sanguis in terram spargatur, quadraginta dierum po-

nitentiam.

nitentia peragi debet, ead. distin. si per negligentiam. vbi omnino vide plures casus, & quid agendum sit, cum sanguis effunditur.

107. Dispensat Episcopus, ut alius sacerdos celebret Missam in altari, in quo ipse Episcopus eadem die Missam celebrait, de conse. dist. ij. c. fin. inglo. nam de iure securus est, ut ibi in tex. & tenet Spe. in vers. cxxiiij. per c. j. de conse. dist. j. Sed errauit in hoc tex. quia tex. cuin glo. est in d. c. fi. quod incipit, in altari.

108. Ut Iudeus statim ex causa baptizetur, de conse. distin. iiij. ne quid absit. & Spe. vers. cxxv. Tu adde, quod debet Iudeus tunc in baptismō per se respondere, si loqui potest, alias non tenet baptismus, cum dici debeat: Ioannes vis baptizari yolo, & reliqua: licet in paruulis loqui per se non valentibus admittatur responsio per aliū, de conse. dist. iiij. c. cum pro paruulis.

109. Cum ignoranter rebaptizato, cum esset paruulus, si necessitas, & illius merita, & ecclesiæ virilitas postuleret, de conse. dist. iiij. qui bis. & Spe. versi. cxxvj. fecus si scienter quis fuerit iterum baptizatus: quo calu vij. annis debet penitere, d. c. quibus.

110. Cum pena presbyteri baptizantis cū vereri chris- mate, ead. dist. si quis de alio. & Spe. versi. cxxvij. Debet enim singulis annis christina nouum confici; & per singulos annos per diocesim destinari ad singulos rectores eccle- siarum, ead. dist. c. omni tempore.

111. Quod aliis presbyter signet in fronte puerum, quem Episcopus baptizauit, si omnes ipse propter multitudinem signare non potest, d. c. omni tempore, xxv. dist. c. fin. & Spe. versi. cxxvij. vbi etiam subdit, quod ipse solus Episcopus potest infantes in fronte chrismare, de conse. c. iiij. de consecr. distin. v. c. manus, de fac. vnc. c. v. versi. quia vero.

112. Cum monacho scienter extra claustrum carnes co- medente, de conse. dist. v. c. carnem. & Spe. versi. cxxix. est enim usus carnis monacho interdictus, ut ibi; alias per sex menses reclusus penitentiam facere debet, ut ibi tex. t. Quod est verum, nisi sit factus Episcopus, quia tunc non

non subiacet regulæ monachali, secundum glo. ibi. & alias
 dixi supra in isto libro de quæstione, in monacho electo
 ad Episcopatum, vbi v. de. † Sed an vinum possit bibere
14 Monialis? Respon. quod non: immo etiam sacerdos bis-
 bere prohibetur; quoniam vinolentum Apostolus dam-
 nat, & vetus lex prohibet sacerdotes, qui ministrant in
 templo Dei, vinum, & siceram bibere, ne crapula & e-
 brietas grauētur corda eorum. Sicera autem dicitur lin-
 gua Hebræa omnis potio, qua quis potest inebriari, xxxv.
 quæst. j. c. vinoleutum. Quinetiam vinum nutrit luxuriam,
 si percipiat ur ultra mensuram, ead q. c. luxuriam: cuius vi-
 ni primus inuentor fuit Noe, qui prior vineam plantauit;
 & cum ignoraret vi naturam, supra modum bene primitus
 inebriatus est. Et sic patet, quod vinum autori suo
15 non pepercit, xxxv. q. j. sexto die. † Sed quis primus in Ita-
 liam vinum adduxit, Plinius lib. iiiij. refert, qui in lib. vij.
 c. xxij. etiam Staphylum dicit primum aquam vino mi-
 scuisse. quod nota. Eradde, † quod ebrietas maxime ve-
 tatur, quæ omnium fons est vitiū, ac si quis ebrius fiat
 à communione spatio triginta dierum submoueatur, aut
 iictibus feriatur, eadem quæst. & cays. ante omnia. vbi di-
 cit glo. not. quod non potest Episcopus verberatione cle-
 rici committere laico per c. vniuersitatis, de sent. excom-
 nici sit incorrigibilis, c. vt factum, eod. tit. Et limita verum
 esse, nisi vnicia fuerit secundum Spe. de accus. lxxxij. versi.
 & nota. vbi dicit, quod ob vnicam ebrietatem clericus no-
 potest suspendi, vel deponi. Et supplingo ad materiam e-
 brietas, scias, quod ebrietas est leuis culpa, glo. est in l. f.
 g. fin. C. de repu. unde faciens delictum mitius puniri de-
 bet, secundum Bart. in l. respiciendum. g. delinquent; &
 in lautfacta, in prin. ff. de penit. & in l. diuus. ff. de officio
 præsid. Quod intellige, si ebrietas est magna, quia tunc de-
 licium attenuat; non si parua, quia tunc delictum non ex-
 cusat, ut inquit Bald. no. in l. data opera. C. qui accus. non
 poss. facit l. omne delictum. g. ij. ff. de remil. in casu vero
 l. j. C. si quis Imperato. maledix. ebrietas excusat secun-
 dum Angel. ibi. Et adde hic ad materiam de vino, & e-
 brietate, quod pulchre notat Plinius de naturali histo-

ria, libro xiiij. cap. xxij. ita Specul. vbi supra.

113. Dispensat Episcopus cum clero, vt vadat in peregrinationem, de consil. dist. v. c. non oportet, de voto. c. magna, ad fin. c. pen. & fin. & Spe. vers. cxxx. Nam sine licentia Episcopi non potest clericus peregrinari, d. c. non oportet, ilij. & not. in l. si qua per cal. ad fin. C. de Episco. & cler.

114. Quod clerici iaceant in proprijs domibus, ibique comedant, & nor. supra, de vit. & hon. cler. c. quoniam, à contrario sensu. & not. j. q. ij. sacerdos, & ibi glo. licer. omnia contra, xij. q. j. c necessaria, de conse dist. v. c. in omnibus, & vbi que, per glo. & Spe. ver. cxxxij.

115. Reducit Episcopus dispensatiue fugitiuos ad clavistrum, de reg. c. fin. xvij. quæst. ij. Abbates, & Specu. ver. c. cxxxij.

116. Dispensat Episcopus, quod ea, quæ simpliciter se voleat Deo velum assumens, non tam professa, matrimonium contrahat, ne dererius faciat, cap. consuluit, qui clericus vel vox. Sed vide melius eo. tit. c. rursus, & in c. j. de voto, in vj. & in c. fi. xxij. q. iiiij. & in Spe. versi. cxxxij.

117. Dispensat in voto, vt in melius commutetur, de voto, c. j. & c. ex multa. Quod verum, nisi in Hierosolymitano, eo. tit. per tuas, & c. ex parte, & c. magna. Item nisi in voto continent, eo. tit. c. j. & Spe. ver. cxxxij.

118. Dispensat Episcopus, vt in defectum regularium monasterium de secularibus clericis ordinetur, de reli. do. c. inter quatuor. & ibi omnino vide Ioh. And. in nouella super glo. j. & in tex. quia aliter, not. xix. quæst. ij. quæ fes. mel, de reb. eccl. non alienan. c. possessiones, & Spe. vbi supra, versi. cxxxv.

119. Recipiendo secundum præsentatum à patrono ecclesiæ, vel altaris primo omisso, de iure patro. c. cum autem c. pastoralis; & in Spe. vbi supra, ver. cxxxvj.

120. Dispensat cum sacerdote incauto, qui peccat in officio, de celeb. miss. c. fi. & Spe. versi. cxxxvij.

121. Quod infirmus, vel alia causa urgente, quis comedat carnes in die iejuniorum, de obseru. ieju. c. consilium. & Spe. versi. cxxxvij.

136 SPEC. SVM. ROM. PONT.

122. Ut ecclesia parochialis fiat monasterium, de eccl. edif. c. ad audientiam, xij. q. ij. bonæ, de do. c. Apostolica & Spe. versi. cxxxix.

123. Quod ipso de futuro se absoluant, ne deterius contingat, c. præterea, de spons. & Spe. vers. cxl. Secus est autem in sponsalibus de præenti, qui non possunt dissoluui: quia quos Deus coniunxit, homo non separet, xxxiiij. q. ij. quos enim, & c. quos Deus.

124. Ut puer nubilis dimittat sponsum minorem xiii. annis, & contrahat cum alio, ne fiat deterius, c. ex literis de despon. impub. licet contra no. eo. tit. c. à nobis, & c. de illo. & in Spe. vers. cxli.

125. Ut confirmet, vel impedit sponsalia iuxta formam c. curu in tua, de sponsa. & Spe. vers. cxlij.

126. Cum filiis presbyterorum, ut aliantur à parentibus c. cum haberet, in fin. de eo, qui du. in mat. licet aliter not. xxxv. q. iij. c. ij. & q. vij. c. j. C. de natu li. aut. licet patri. & in c. per venerabilem, in fi. qui fil. sint legit.

127. Ut valeat dispensatio ex falsa causa obtenta, qui alias non valeret, de consang. & affin. c. quia circa. & Spe. vbi sup. vers. cxliij.

128. Cum adulterio confessato sponte à muliere, nisi persevereret in illo, c. ex literis, de diuor. in Spe. vers. cxlv.

129. Cum accusatore non probante mitius puniendo iij. q. iij. c. Paulum. & g. notandum, de cal. c. cum dilectus de electio, in vj. c. statuimus, in fin. & Spe. vers. cxlvj. sed o. in uno vide in Spe. eod. g. versi. sed nunquid cum accusatore, vbi plenius loquitur.

130. In numero, & qualitate compurgatorum. de simo c. insinuante, iij. q. v. c. omnibus, de purg. cano. c. ex tuari & in Spe. vers. cxlvij.

131. Cum eo, qui simpliciter facit homagium proprii beneficiū, de simo. c. ex diligent. Sed quis dispensat cum directe simoniaco, vide plenius in Spe. de leg. g. nūc ostendendum, vers. xxij.

132. Ut clericus scholaris, vel peregrinus locet ad terpus fructus beneficij sui, c. ne præla. vi. ia. c. fin. de voro. in Spe. vers. cxlix.

133. C.

133. Cum homicidis, & parricidis quod contrahant matrimonia de his, qui fil. occi. c. j. xxxij. cap. seculares, cap. imperfectores, & cap. in adolescentia. & in Specul. vers. cl.

134. Poteſt Epifcopus ecclēſias parochiales diuidere, & vniare conſenſu eorum, quorum intereſt, dum tamen non appelletur, de excef. prela. c. ſicut vniare. alias ſecus, xij. q. j. ſ. ſicut duo, x. diſtinct. c. j. de relig. do. c. conſtitutus, & in Spe. verſ. clj. Et vide, quod not. xvij. q. j. c. quicquam.

135. Poteſt Epifcopus dare priuilegium monachis de non dandis decimis Epifcopali bus, que conſiſtunt in quaſta, ſcilięt præteritis, prætentibus, & futuris. de priuileg. c. quia, c. ex ore, & c. cum olim, xvij. q. j. c. peruenit. & in Spe. verſ. clj.

136. Cum filijs patronarum occidentium rectorem ecclēſię, ſcilięt quod poſſint in monaſterijs ad honorem aſſumi, c. in quibusdā, de pœnis, xxij. q. viij. c. ſi quis membrorum. & ar. xvij. q. iij. de fil. presbyt. ſcilięt admitten- do eos per actum contrarium, ſcilięt ad elecſionem, & aſſi- lios actus, ſecundum Spec. verſ. clvij.

137. Cum criminōſo publicē celebrante, ſecundum In- no. in c. j. de cler. pereg. & in Spe. verſ. clvij.

138. Cum excommunicato ministrante, quo ad beneficiū, de cler. excommun. min. c. poſtulatis. j. reſpoſo, & c. i. Inno. in d. c. dilectus, de tempo. ordinan. ſecundum Spe. verſi. clv. dicit d. c. poſtulatis, non loqui hoc catu, ſed quando excommunicatus beneficium recepit: & tener Spe. verſ. xvij. nec etiam facit d. c. i. ſecundum Spe. & vide Supra, verſ. xij.

139. Poteſt ex cauſa diminuere pœnitentiam iniunctā à Papa, ſecundum Spe. verſi. clvij. & plenius in titu, de le- ga. ſ. nunc ostendendum, verſi. xxvij. & ibi Ioan. And. in additio. & dixi ſupra, verſi. xcvi. l. diſtinct. c. accedens, xxij. quæſti. j. c. latorem, & in authent. interdicimus, de Epif. & cler.

140. Ut clericus absoluatur ab ecclēſia, in qua ordina- tus eſt, & in alia collocetur, lxxij. diſtin. c. quorundam. & Spe. verſ. clvij.

141. Cum dictatore vindictæ sanguinis, si exiuit citra membra mutilationem, c.j. de cler. pug. in duel. c. sententiam, ne cler. vel mon. Spe. in d. vers. quando autem : alias solus Papa dispensat, ut ibi per c.j. de corp. vit. de cle. ergo. c. presbyterum. Sed Papa etiam non dispensat cum homicidio voluntario, secundum Spe. vers. quando autem, pre alleg. & plenius eod. tit. §. nunc habetur, vers. v. cum homicida. vbi vide.

142. Ne quis ad tempus teneatur residere in ecclesia parochiali, c. licet canon. de elect. in vj. §. fin. & in Specu. vbi sup. §. nunc de Episcoporum, vers. clix.

143. Dispensat Episcopus circa pœnam, d. c. licet canon. super tardando sacerdotio per viij. annos secundum formam, c. cum ex. eod. tit. & lib. & Spe. vbi supra.

144. Ut quis in maiori ecclesia non personaliter, sed per vicarium seruat, in ecclesia parochiali dignitate annexa, de præben. c. extirpandæ, de æta. & qual. c. eam te : & in Spe. vers. clx. & dixi supra vers. xliv.

145. Dispensat cum eo, qui factus sit ineligibilis, quia receperit electionem factam perabusum secularis potestatis, c. quisquis, de elect. & in Specu. vers. clxj. & in §. iuxta, vers. sunt quoque. ibi. xv. &c.

146. Dispensat Episcopus, ut corpora sanctorum transferantur de loco ad locum, de conse. distin. j.c. corpora. & Spec. vers. clxij.

147. Ut reliquiae sanctorum ex causa de ecclesia extra hantur, & ne diuina celebrentur in ea. c. ij. de iure pat. & Oeconomum ponere in ea, de offi. ord. c. cum nos. & Spe. vbi supra.

148. Cum monacho, ut vagetur, secundum Inno. in c. fin. de renun. & Bald. in mar. vers. Abbas, vers. ij.

149. Cum minoribus, vel adultis regulariter, nisi quando prohibitum reperiatur. secundum docto. & Archid. in c. at si clerici, de iudi.

150. In pœna, quam electus nondum confirmatus potest imponere, secundum Archid. vbi supra.

151. Cum clero prohibito ordinari, post prohibitio nem ordinato furtim, si velit ad religionem transire, cap. fin.

fin. de eo, qui fur. or. su.

152. Cum eo, qui sola intentione commisit simoniam, glo. est no. in c. tua, in fin. de simo, quæ dicit, quod sola intentione facit simonia cum, sicut & sola spes facit usurariū, xiiij. q. iij. c. j. & ar. de vſu. c. consuluit. & tenet Bal. in rubr. C. devſu. ij. colum. vbi vide, quod dicit usurarium teneri ad restitutionem usurarum, & mentalium, per not. in d. c. consultus.

153. Dispensat Episcopus cum clericis depositis, condescendatis, vel degradatis solo verbo, ut plenè in Spec. deleg. f. nunc ostendendum, versi. ix. vide glo. l. dis. miror.

154. Dispensat in casibus positis, lxvij. distin. c. quamuis, & c. chorepiscopi. Hos casus pro maiori parte ponit Spec. vbi supra, & dominus Bonaguida de Ari, in suo tracta. de dispense.

† Sed Spec. in tit. de leg. f. nunc de Episcoporum, versi. 17 prohibetur. & glo. or. in d. c. miror. l. distinct. ponunt causas, in quibus non potest Episcopus dispensare, quos breuiter perstringemus.

Dic ergo primo, quod Episcopus non dispensat cum homicida, d. c. miror. quod intellige, ut dixi supra, & per dictam glossam.

2. Nec in legitimis, quo ad dignitates, personatus, & beneficia curata, secundum Spec. in d. f. vers. vtrum autem & in c. de fil. presby. in vj.

3. Nec cum minore, xiiij. an. ad dignitates, ut sup. vers. sic. xxxvij.

4. Nec cum corpore vitiatis, lv. dist. c. quis.

5. Nec cum bigamis, & viduarum maritis, de bigam. c. j. xxxvij. dist. c. lector.

6. Nec cum eo, qui duxit duas uxores, vel qui duas nuptias de facto contraxit, secundum Spe. ibi.

7. Nec cum presbitero duas nuptias benedicente: de secun. nup. c. j. quia talis benedictio est prohibita, ut ibi. & c. vir. eod. tit. & alias plenè diximus.

8. Nec cum faciente duellum, ex quo mors, vel mutatio fuerit secuta, secundum Specu. in d. versi. prohibetur.

9. Nec cum eo, qui de iniusta excommunicatione con queritur coram iudice seculari, xxij. q. vlt. c. pen.

10. Nec cum simoniaco, j. q. j. ergo valet in ordine, se cundum Spe. ibi, & in ti. de leg. q. nunc ostendendum, ver si. xxij.

11. Nec cum infamibus, ij. q. iiij. §. hinc colligitur. & §. notandum.

12. Nec cum ignobili eligendo in canonum contra formam constitutionis, secundum Archi. in c. licet canon, de elect. in vj. nisi ex causa iusta, secundum Ioan. de Lign. c. at si clerici, de iudi. & dominos Rotæ de decis. nouis, vt refert Lud. Pon. in sing. ver. disp̄satio, ver. pone in ecclesia.

13. Nec ut quis habeat duas præbendas in una eccl esia, c. literas, de concess. præben. & in Spe. vbi sup. d. c. prohibetur. & ibi Ioan. An. in addit.

14. Nec quod monachus habeat administrationem alterius monasterij, vel officium, Ioan. And. ibi. vide not. in c. cum singula, de præben. in vj.

15. Nec cum penitus illiterato, vt fiat clericus, secundum Spe. vbi sup. & dixi supra, vers. xxij.

16. Nec cum solenniter pœnitentibus, vt ibid. dixi.

17. Nec cum seruis, & obligatis certis conditionibus, l. dist. c. non confidat, liij. dist. per totum.

18. Nec cum obligatis ad ratiocinia prestanta, iuxta d. c. i. de obli. ad ratio. vbi vide.

19. Nec, quod quis ordinis sacros assumat sine tempore interallo, d. c. non confidat. secus de maioribus, c. de eo, de temp. ord.

20. Nec in his quæ sunt maiora adulterio, de iudi. c. at si clerici, q. in adulterijs. & Spe. vbi supra, vers. verum ut.

21. Nec circa canones imponentes pœnā depositionis, vel suspētionis in enormib⁹, l. dist. c. miror, xij. q. ij. c. de vrō, de accu. c. inquisitiōis. j. resp. quib⁹ no. in c. nihil de cle.

22. Nec in criminibus, in quibus post peractam pœnitentiam impeditur executio officij: de quibus in Spe. de dispen. q. iuxta, vers. sunt quoque: nisi forte reperiatur ei expresse permisum, d. c. at si clerici, secundum Spe. in d. c. hinc de Episcoporum, vers. prohibetur, j. col.

23. N

23. Ne christmet pueros alienæ dioecesis, de relig. do. c. j.
 24. Nec cum non ordinato ministrante, vt ascendat ad
 ordines superiores, vt dixi supra, vers. xvij.
 25. Nec quod quis plures ordines sacros recipiat; sed
 si suscepit ab alio, potest Episcopus dispensare cum ordi-
 nante, & ordinato extra tempora statuta, vt d. vers. prohi-
 betur, ij. col. & in tit. de legat. §. nunc ostendendum, versi.
 Iij. & seq. & dixi supra, vers. j.
 26. Nec cum suspenso à Papa, vel commissario Papæ,
 xxi. dist. cum inferior. & Spe. d. vers. prohibetur, ij. col.
 27. Nec cum ordinato sine dispensatione, qui canonici-
 cum impedimentum habeat, lxxij. dist. si quis sine.
 28. Nec cum religioso, vel plebano leges, vel physicæ
 audiente, Spe. in d. §. nunc de Episcoporum, vers. prohibe-
 tur. & in §. nunc ostendendum, vers. lxxxvj. præf.
 29. Nec, quod duo æqualiter præsint vni ecclesiæ, ve-
 in q. ij. c. pen.
 30. Nec cum suspenso in concilio propter inordina-
 tam collationem beneficiorum, + quo casu solus Papa, & 7
 quatuor principales Patriarchæ dispensant, c. graue, in fi.
 de præben.
 31. Nec in his, quæ specialiter sedi Apostolice reser-
 uantur in priuilegium speciale, in quibus solus Papa dis-
 pensat, de consang. & affi. c. non debet, & c. cum dilectio.
 quod vide in Spe. eod. tit. §. nunc breuiter.
 32. Nec in his, in quibus Papa non dispensat, d. §. nunc
 breuiter. & Spe. in d. vers. prohibetur, ij. col.
 33. Nec cum postulatis, c. fin. de postu. præla. per Inno.
 & Bal. iu mar. vers. Episcopus, vers. iiij.
 34. Nec in ordinibus, secundum Inno. in c. fi. de obli.
 ad ratioci. & Bald. vbi supra, vers. vij.
 35. Nec cum non residente, vt habeat fructus præbēdē.
 Inn. tenet in c. clētico, de cle. nō resi. & Bald. vbi sup. ver. xvij
 36. Nec dispensat Archiepiscopus cum suffraganeo,
 quod alter suffraganeus transeat ad alias ecclesiam, in
 Spe. vbi supra, vers. verum vt tanta.
 37. Nec contra canones, nisi irregularitatē inducentes,
 in Spe. ibid. vers. sed queritur secundum cum. vbi vide.

38. Nec cum patientibus defectum, vt ibidem, vers. led
eum Episcopus.

39. Nec cum excommunicato maiori excommunica-
tione ministrante scienter, nec cum interdicto; cum qui-
bus scienter ministrantibus non dispensat etiam legatus,
nec synodus, xj. q. iij. si quis Episcopus damnatus, & c. se-
quen. & c. placuit, de cleri. excommuni. mi. c. illud, de eo,
qui fur. or. fusce. c. j. iij. quæst. v. c. qua de cau. Sed solus Pa-
pa potest cum talibus dispensare, de senten. excommun. c.
cum medicina. §. fin. de re iud. c. cum æterni, lib. vij. Et no-
ta, quod tales sunt irregulares, & remouendi ab officijs,
vel beneficijs, de cleri. excom. mi. c. latores. & per totum. &
Spe. vbi supra, vers. sed nunquid potest Episcopus, vel le-
gatus. Secus si ignoranter probabili ignorantia, c. Aposto-
licæ, eo. tit. quia cum talibus dispensat Episcopus, quo ad
pœnitentiam imponendam, secundum Spe, vbi supra, per
d. c. de illis.

40. Nec dispensat cum electo racente defectus, & con-
firmato, si sunt duo electi, ne alteri fiat præiudicium ex
dispensatione, secundum Spe, vers. electus in Episcopum;
vbi vide omnino.

41. Nec cum illegitimis, vt pâtri suo succedant in be-
neficio, secundum quosdam, vt refert Spe. vbi supra, ver-
caterum prohibetur: vbi vide op. hiscinde. Legati vero
de latere quibus casibus dispensent, vide plenius in Spe.
eod. tit. §. consequens aliqua. Sed de dispensationibus tri-
archatus vide in §. sunt quoque nonnulli, & ibi, Archi-
episcopis autem. De dispensationibus vero Abbatum vi-
de eod. §. versi. Abbas quoque. Et de forma dispensationis
vide plenius eo. tit. §. qualiter autem.

¶ 1. Quæro, quæ sunt priuilegia Episcoporum? Respon-
sultra ea, quæ dicta sunt supra in proxima quæstione, mul-
ta esse. Primo, non potest ecclesia construi, nisi prius Ep-
iscopus ponat crucem in loco, vbi est construenda, atrium
designet, & primum lapidem ponat: de conse. dist. j. c. ne-
mo. & Spe. de dis. §. nunc de Episcoporum, vers. generali-
ter autem.

2. Potest ipse consecrare, reconciliare, pœnitentias so-
lē.

lennes imponere, indulgentias concedere, de causis matris
monialibus cognoscere, ordinare, & chrisimare: de consu-
c. quanto, de excess. prael. c. accedentibus, xvij. q. i. c. interdi-
cimus, de pœni, & rem. cum ex eo, in f. de conse. ecclie. vel
alta, c. consulisti, & c. aqua, I. dist. in capite.

3. Potest quinquagesimam, vel centesimam dare, de do-
na. c. Apostolicæ, xij. q. ij. c. bona, de his, quæ sunt à præ-
la, sine consensu capi c. pastoralis.

4. Potest solenniter excommunicare, xj. quæst. iij. c.
debent.

5. Literas dimissorias dare; aliter non valet ordinatio
ab Episcopo facta, viij. q. ij. c. illud, & c. dilectissimi, de of-
ficiis. Archid. c. vt nostrum.

6. Potest annulum aureum portare in digito, de vita,
& honest. cler. c. clericis.

7. Potest duos de suis canonicis secum habere, de cle.
non resi. c. ad audientiam.

8. Potest parochias limitare, & cœmeteria ordinare,
xij. q. j. c. ecclesiæ, & d. c. pastoralis.

9. Constitutiones facere in sua dioecesi, de conse. dist. j.
e. omnes basilicæ, xvij. q. viij. c. omnes, de fer. c. fin. xj. dist. c.
catholica. & Spe. vbi supra. Ioan. And. in c. fin. de app. lib.
vj. no. in glo. f. in fin.

10. Potest hereticos condemnare, de hæresi. c. ad abo-
lendum. §. is: & contra eos inquire, eo. tit. c. excommu-
nicamus, §. fin. nec hic potestas eius adimitur, licet inqui-
sitione alteri committatur, no. in c. per hoc, de hereticis, in
vj. respon. & in Spe. vbi supra. Hoc ultimum tenet Bald. in
authen. habita. C. ne filius pro patre.

11. Potest facere ecclesiæ censuales, de iure pat. c. præ-
terea, de censib. c. scientes.

12. Potest instituere, & destituere clericos, de fil. pres-
bý. c. extua, de insti. c. ex frequentibus, de his, quæ sunt à
præla. c. nouit.

13. Non incurrit sententiam excommunicationis, sus-
pensionis, & interdicti, sicutalæ personæ: de sent. excom-
mun. c. quia pericolosum. vbi vide omnino glo. & doct.

14. Alias proceditur tam contra Episcopum contuma-

K 5 cem,

cem, quām contra alios: priuilegio, quia Pontificali, quā
constitutio habetur in c.ij.de offi. deleg. in vj.

15. In modo iurandi, ut alias plenē dixi in alia quest. de
potesta. Epis. circa spiritualia.

16. Nec cogitur testificare, de iure ca. c. fin. xj. q. j. nec
honore, in auth. de sanct. Epis. §. nulli.

17. Tempore generalis interdicti potest Episcopus au-
dire diuina, de priuilegio nonnulli, & c. quoniam. & ibi do-
cto. & Ioan. And. in nouel.

18. Potest sibi quem vult eligere confessorem, de pa-
nitē. & remis. c. fin.

19. Non cogitur subire iudicium, nisi præcedat ius-
tio imperialis, secundum Azo. in sum. C. de Epis. & cle. &
in Spe. vbi supra.

20. Liber est à patria potestate, secundum Pet. ibidem.
& plenius alias dixi. not. de æta. & qualita. c. indecorum,
linij. dist. c. si seruus.

21. Habet priuilegia, de quibus xj. q. j. c. quicquam.

22. Contra eum plures testes requiruntur, ij. q. iiiij. cap.
præful. & seq. & dicetur infra, tit. de degrada. Alia priu-
legia vide per Ioan. And. in addi. Spe. vbi supra.

23. Adde alia, videlicet quia sententia suspensionis nō
comprehendit Episcopos, nisi expresse actum sit, c. quis
periculosem, de sent. excom. veris. sententiæ. per gl. no.

24. Quia quis non potest habere campanam publicè
nisi delicensia Episcopi, de priuilegio patentibus.

25. In altari, quo ipse Missam cantauit, nullus eadem
die potest Missam dicere, de conse. dist. ij. c. in altari.

26. Si sit discordia de iure patronatus, vel idoneus ro-
ctor non præsentatur per patronos, potest Episcopus de il-
la ecclesia tollere reliquias, & ostia claudere, & inhibere,
ne celebretur in ea, & ibi constituere Oeconomum, qui
conseruet fructus, donec de rectore prouideatur, c. ij. de
patro. & c. cum vos, de offi. ord.

27. Cognoscit de causis matrimonialibus, & alijs spi-
ritualibus, de excels. præla. c. accedentibus, xxxj. dist. c. per-
lectis. Goffr. in sum. de diuor. §. fin. de quibus Abbates co-
gnitione nō non habent, d. c. accedentibus. vbi vide.

28. Sint.

28. Sine libello cognoscit inter clericos non subditos de causa ciuili, per no. in Spe. de lib. conce. §. x. vers. iiiij.

29. Et quando audit causam iudicis fugientis, ne rationem reddat, in Spe. vbi supra, vers. v.

30. Et quando agitur de non cauonicè obtentis sine conscientia diocelani, vel diutina vocatione, vel de alijs grauaminibus ecclesiarum, & quando ex officio procedit, cod. §. versi. viij.

31. Et quando appellatur à sententia Episcopi, non potest in libello appellationis dici, sicut in alijs, quo per personas iudicauit, vt in Spe. de appella. §. x. vers. sciendum.

Reliqua priuilegia Episcoporum, qua multa sunt, vide latè per totum hunc tractatum, & in singulis questionib.

Et de dispensatione Episcopi vide tractatum Ioannis Randei in decimo volumine tractatum, fol. 264. Et prælatus ex præcepto tenetur corrigere familiam, glo. in cap. si peccauerit, ij. quæst. j. Et de correctione fraterna vide glo. in c. nouit. de iudi. & ibi dosto. Et taciturnitas mortalis est in prælato, c. j. xlij. distin. ideo dixit Apost. si quis autem suorum maxime domesticorum curam non haberet, fidem negavit, & est infideli deterior. ad Timoth. epist. j. cap. v. & vide Actuum x.

CASVS, IN QVIBVS PAPA NON est solitus dispensare. Cap. XVIII.

S V M M A R I V M .

1. *Etsiam si Pontifex plenissimam habeat potestatem, attamen in multis casibus dispensare non potest.*
2. *In presenti quo sint sacri ordines.*
3. *Papa eo ipso, quod dispensat matrimonium contractum in gradu prohibito, virum qui contraxerunt, ab excommunicatione rigore sint absoluti,*
4. *Dispensatio quandoque necessaria est, & sine causa facta decidatur potius dispensatio.*
5. *Episcopus non liberat ex toto à vota, sed commutat in causam Deo magis acceptam: ideo differt à Papa.
Non potest Papa sine causa dare potestatem alicui Principi secun-*